

Detta är ett försök att få igång vår tidning igen. Den har ju inte kommit ut på ett bra tag. Som väl alla vet, så avled ju vår eminente redaktör och tryckare, Rune Lijer och det har varit svårt att hitta någon villig ersättare, Den som skrivit det här är jag, Gösta Backlund, men om det skall bli fler nummer behöver jag hjälp av er alla.

Dels behövs material att fylla sidorna med, dels skall ju tidningen tryckas. Det här numret har kopierats på SSHM. Det finns kanske någon blad er som har tillgång till en kopiator, kanske tom en maskin för dubbelsidig kopiering.

Det har ju runnit en hel del vatten under broarna sedan förra numret och jag skall försöka summera, så att ni som inte har haft tid eller möjlighet att dyka upp får veta vad som sig tilldragit haver.

Vi har träffats som vanligt på "Finngrundet" första torsdagen varje månad. Det har varit varierande antal gubbar som varit där, tyvärr alldeles för lite gummor. En del av oss har byggt och "ljugit" andra bara "ljugit". Men vi har haft trevligt och fått i oss lite kaffe med doppa. Ibland har det varit så många att vi knappt fått plats i massen.

En som vi knappt sett, men saknat, är Erik. Han har någon annan aktivitet, som gör att han inte kan komma ner på torsdagarna. Han har därför lämnat ifrån sig kassörsjobbet till Göran Forss, som hittills skött det med bravur. (Vi har inte haft revision ännu.)

Clarence har gjort upp en ny medlemsmatrikel, som finns längst bak. Kolla noga dina uppgifter och meddela, om det inte stämmer.

Vi bestämde på en träff, att vi skulle söka medlemskap i European Association of Ships in Bottles. Kopior av den korrespondensen finner ni längre bak.

Vi satt också och surrade om vi skulle sätta in en notis i Allt om Hobby t.ex. för att se hur vanlig vår hobby är och hur många det är som sitter i stugorna och bygger. Tycker ni att vi skall göra det och eventuellt bilda en landsomfattande förening. Vad tycker ni? Vänligen hör av er med kommentarer.

Det är väl förenat med ett visst besvär att administrera det hela men det finns säkert någon/några som är villiga att ställa upp. En annan sak i sammanhanget. Om föreningen sväller ut och får fler medlemmar (Det blir ju nya förmågor 2 ggr/år från kurserna) blir det snart för trångt på "Finngrundet". Vi måste kanske se oss om efter en större lokal. Vad sägs om att prata med Skeppsholmsgården? Där finns ju kurslokaler som vi kanske kan få låna (helst då gratis) och de har ju anknytning till sjöfart och båtar.

Kurserna på museet fortsätter som tidigare med Gösta och Kaj som kursledare. I år är det 18 st varav 4 damer. Det är ju kul att spinnsidan är så rikt representerat.

Dessutom har museet på försök startat en kurs för ungdomar mellan 10-15 år. Det blev ca 15 st och även där var det några flickor. Det gick riktigt bra för de flesta och de fick in sina alster i flaskan. Kaj och Gösta håller även i den kursen.

Sedan ryktas det om konkurrens från norr. Thomas Rosén sprider tydligen kunskapens ljus uppe i Skellefteå. Hoppas vi får höra av honom med lite information om vad och hur de bygger där uppe. Is-jakter och snöskotrar kanske?

Det ligger ett inbetalningskort för medlemsavgiften för 1996 tillsammans med tidningen. Betala in avgiften så snart som möjligt. I de fall det inte kommer in några pengar utgår vi från att intresset svalnat av en eller annan anledning och vi stryker då vederbörande från vår matrikel.

Ja detta är lite funderingar och synpunkter som jag och några av oss pratat om. Som sagt vi behöver hjälp med text att fylla sidorna med och även ritningar, som ni tror kan vara av intresse för oss andra.

Kommentarer, åsikter, idéer och annat som kan vara av intresse för vår tidning kan ni sända till mig under adress:

Stina Rosén
Kungälv
1996

Till dess att vi hittar någon annan intresserad kan jag åta mig att samla material etc till något tidningsliknande förslagsvis 2 gånger/år.

Stockholm, September 18 1995

Dear Sir and bottleshipbuilder colleague.

Some years ago I visited London and among other books I bought your book "Making ships in bottles".

I have been making bottleships for about 10 years and am now teaching in that subject at the Seahistorical Museum in Stockholm.

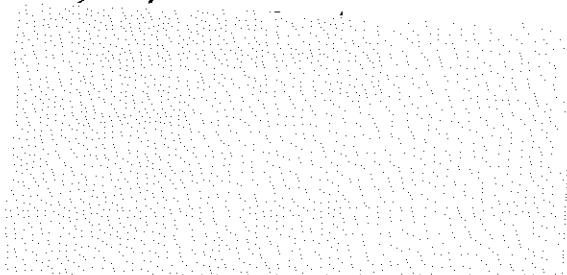
I am also member of an association called "flaskskepparna", in direct translation "Bottleskippers". We want to apply for membership in the European Association of Ships in Bottles.

We are today 24 members. Most of us are living in Stockholm and a few on the countryside. We have our meetings once per month aboard an old lighthouse vessel. We are all grown up men and women in the age of 30-70 years.

As it was some years ago I got the membership application, I do not know what the groupmember fee will be today.

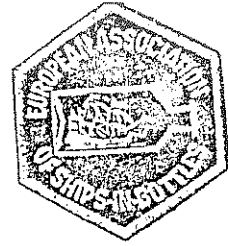
We look forward to receive your answer and then we will send you the requested amount together with more details of our association and its members.

Yours faithfully,

EUROPEAN ASSOCIATION OF SHIPS IN BOTTLES

"Seascope"
King Street,
Robin Hood's Bay,
Whitby. N. Yorks
YO22 4SH
England.

22nd. Sept. 1995

Dear Gösta,
It was a great pleasure to have your letter and to learn of 'happenings' in Sweden on the S.I.B. front. The information you require for joining our Association is on the enclosed form and you may wish to use the name of your group.

You will all be welcome aboard to the E.A.S.I.B. and I hope we shall enjoy any literary contributions to "Bottleships" from your Members & perhaps an interchange, if you have your own journal. Did you know that Association world-wide include the U.S.A., Japan, Germany, France and that we all keep in touch on a regular basis.

I await your reply and meanwhile ~
keep up good modelling

Sincerely,

Leon

Stockholm, October 25 1995

Dear Leon,

Thank you for your letter of September 22nd. I showed it to our members at our last meeting and we decided to join the E.A.S.I.B. Enclosed please find L 12.

As I told you in the last letter we are 24 members in the age of 30 to 70 years, unfortunately only 2 women. We have all started this hobby by learning the skill at a course at the Seahistorical Museum. Most of us are building for the pleasure of increasing the own collection and of course as gifts to friends and relations. A few of us are also selling the SIB to other collectors.

During our meetings we work with our models and give and take advices from each other. We also tell stories both true and "lies".

Earlier we had a small journal, but unfortunately the "editor" passed away last year and we are looking for someone who can take his place. When we manage to print a new journal, we will send you a copy.

As you know, we had earlier a very great number of sailing vessels here in Sweden. Most of us therefore prefer to build models of these. Enclosed we send you some drawings of the vessels we have built and are building. Perhaps you can use these drawings in your journal.

We look forward to receive your quarterly magazin "Bottleship".

Sincerely,

Gösta Backlund

Nr 1 : The brigg "GERDA" built 1858 and was the last sailing brigg in the merchant fleet in Sweden. She was sailing till 1930 when she was laid up for good. She was laid up as a museum in Gefle, but the economy destroyed her and she was totally destroyed and burnt 1959.

The ship will, however, sail again and some enthusiasts have this autumn started to build a copy of the vessel.

The hull was black, the inside of the bulwark and rail cap was white. The deckhouses were white with dark green roof. The mast and yards were light brown with white tippings. Also the doublings were white as well as the life-boat hanging in the davits aft.

Nr 2 This drawing is from a small domestic boat "Sofia Linnea". She was built in 1986 as a reconstruction of the last built of this type "Greta Linnea". She sailed till abt 1940 and she never got any engine. In the Seahistorical Museum they have a model of "Greta Linnea". She was measured and enlarged till original size and rebuilt. They give her the name of "Sofia Linnea" and the boat is today sailing as charter boat in the archipelago of Stockholm. The original boats were used to sail with fire wood from the different islands outside Stockholm to the people of the fast growing city of Stockholm.

The vessel was sailed by only two men, the shipper/owner and a helping man. The sail area was abt 250 m². The hull was light brown with black bulwark. Also the mast, boom and gaff were light brown. The small deckhouse aft was mostly white with black or brown roof.

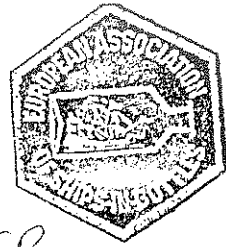
Nr 3. This is a former school ship named "af Chapman" ex "G.D. Kennedy". She belonged to the Swedish Navy and made world wide trips with young boys as a training vessel for officers to be. She is now laid up opposite the royal castle as a hotel.

The vessel has a white hull and the masts and yards are light yellow. The deck houses are white with brown roofs.

EUROPEAN ASSOCIATION OF SHIPS IN BOTTLES

"Seascope"

King Street,
Robin Hood's Bay,
Whitby, N.Yorks
YO22 4SH
England.

4 NOVEMBER
1995

Dear Gösta, Many thanks for your letter along with £15 for Membership fee. I'm pleased to welcome you and your Swedish contingent aboard under the title "Gösta Backlund's Swedish Group" until, and if, you decide on some other heading. You sent a little bit too much for the subscription so I'm letting you have a back-number magazine for 1994 which tells of our Dutch Convention trip. Fee for Sweden would be equivalent of the U.S. (20 dollars) which translates to £13.33.

Thank you for the offer to use the drawings in our magazine. You will note that the subject of COPY-RIGHT is very much in our minds at the moment and we must be ultra-careful as ~~the~~ one of our fellow associations received a large fine for breaking this law. We shall be dealing further with this subject in future "Bottleships." Meanwhile, please make sure that all material submitted is cleared with the permission of the creator/artist (whatever), IN WRITING.

It would be good if you, or one of your group, could write a small history of the way in which you all got together and of your various activities. "How you got started" is our regular column.

Best Wishes,

Sincerely ~ Leon

former EDITOR of
'Bottleship'

PRESIDENT of
European Shipbottlers
Association

870331 *Aug*

För att berätta den här historien måste jag börja på Gotland.

Under långa tider har gotlänningarna haft en typ av fiskebåtar som kallas för tremening. Det är en båttyp som ser ut som ett vikingaskepp. Båten har tre master med segel. När båten skall manövreras måste mast och segel sättas upp på en gång av tre personer, därav namnet.

När gotlänningen blir gammal och när han inte kan fiska och arbeta till sjöss, så säger han: "Båten har burit mig, båten har fött mig och nu får båten dö med mig."

Så drar han upp båten på land, där den blir liggande för att så småningom multna ned och försvinna. Det tråkiga var när turistströmmen drabbade Gotland, det var många sommargotlänningar som tyckte att det var bra ved till brasan och dessutom tjärat virke; det blev fin värme.

Som tur är har jag en god vän som heter Erik Ohlsson på Sanda (Sanda ligger vid Västergarn). Erik är konstnär och konservator och förtjänar egentligen en helt egen berättelse. Alltnog, Erik lyckades att få tremeningar som var uppdragna på stranden förklarade som kulturminnesmärken och fridlysta.

Nu kommer jag till den egentliga berättelsen. Min syster och svåger har ett mycket fint gammalt ställe på Tjockö i Stockholms nordöstra skärgård. Ön är en av de sista stora öarna innan man kommer ut på Ålands hav. Tjockö var i gamla tider ett skärgårdscentrum och hamn för många båtar, bl a s k "sandkilar", som fraktade ved, fisk och sand in till Stockholm.

När jag som pojke besökte ön fanns där en båt som kallas för sköteka. Båttypen har i skärgården använts som mindre fraktbåt, som både kan ros och seglas. Skärgårdskvinnorna har under långa tider använt båttypen för att bl a ro och mjölka. Korna gick ofta på sommarbete på olika öar.

Båten är cirka 4 m lång och cirka 1,5 - 2 m bred. Den här speciella båten byggdes för 100 år sedan av någon tidig släkting till min svåger. Båten hade t o m fått uppleva en förstärkning på akterspegeln för att den skulle kunna köras med utombordsmotor. Båten var klinkbyggd med breda bord av kärnfuru, så breda att båtsidan bestod av tre bord. På vårarna när den sjösattes var det en stor genomgående spricka i varje sambord. Som störst var sprickorna 20 - 25 mm och öppna rakt igenom samborden.

Fick båten ligga i marvatten någon vecka efter sjösättning gick sprickorna ihop, och båten var helt tät resten av sommaren, och vattnet som kom in i båten kom uppifrån.

Jag tycker om den här båten. Den är riktig på något sätt, den passar i skärgården. Man behöver bara titta på den så ser man att båten är riktigt tillverkad, och att ett bra arbete är utfört av en kunnig båtbyggare.

Så kom den tiden till Tjockö då "Marieholmaren" kom till ön. Det var en plastbåt, 5,5 m lång och 2 m bred. "Marieholmaren" var tillverkad som ett badkar och liknade ett sådant också. I aktern satt en 10 hk Evinrude, en amerikansk tillverkad utombordsmotor. Med den motorn och två personer gick båten ungefär 20 knop. Vid den farten och litet krabb sjögång känns det

som att åka på en tvättbräda, och det gäller att hålla i sig. För att inte bli kall om ändalykten måste man alltid sitta på någon kudde eller isolerdyna. Ett förhållande som man aldrig behöver tänka på när man skall ta sig fram i en träbåt. "Marieholmarens" skrovutformning är sådan att den inte är särskilt anpassad till att ta sig fram i skärgården. Där är skötekan helt överlägsen.

Det är klart att "Marieholmaren" är bra på många sätt. **M**an kan ösa sand och ster i den direkt, det går att transportera cementsäckar och virke, det går att lasta den mycket hårt, ~~men~~ **D**å får man också köra den mycket långsamt, för båten går i sjön som ett strykjärn.

En annan fördel är vårutrustningen. Marieholmarens är mycket enkel, varmt vatten och diskmedel för tvättning, avspolning, torkning och så på med vax, och båten är klar att sättas i sjön. Någon gång litet bottenstrykning med beväxningshinderande färg. Där behöver man inte gå och vänta 14 dagar för att sprickorna i bordläggningen skall gå ihop.

Det är klart att en sommarstugeägare tycker att det är en stor fördel att få en förenklad vårutrustning, så att det går att ägna ännu mer tid till allt annat som måste utföras och ordnas på hus och tomt.

Min svåger började därför kasta litet lömska blickar på skötekan som bara låg där vid bryggan och nära nog aldrig användes. "Varför skall den där gamla båten ligga där?"

Så en dag var beslutet fattat. Skötekan skulle eldas upp. Frågan var bara hur.

Vid det tillfället var jag inte på ön och därför kom hjälpen från annat håll. Om jag varit där så hade förmodligen expeditionen kunnat förhindras, och möjligen hade Skärgårdsmuséet i Stavsnäs fått ett nytt nummer i samlingen att visa upp om livet i skärgården i gången tid.

Under samtal med hjälpredan kom man fram till att bäst vore att bogsera skötekan med hjälp av "Marieholmaren", ut till någon flathäll utanför Tjockö och helt enkelt tända på och vänta tills skötekan var uppbrunnen.

Bogseringen började, och ombord fanns tändstickor och fotogen. På andra sidan farleden mot Åland ner mot Svenska högarna fanns en lämplig häll.

Skötekan ställdes mitt på flathällen. Det var en liten häll, så det fanns inte mycket att gå på runt ekan. Så på med fotogen, och eldningen skulle ta sin början, men det blev liksom inte något av, det var hård vind, och efter ett antal fruktlösa försök var tändstickorna slut.

Expeditionsmedlemmarna beslutade att låta skötekan ligga kvar, och så skulle eldningen tas upp påföljande dag.

När tiden var inne tog man "Marieholmaren" och åkte ut mot flathällen och skötekan. För säkerhets skull hade man också tagit med braständare för att vara säker på att lyckas. På asken för braständarna stod att de skulle brinna i 6 min., och det var garantin för att det hela skulle slutföras nu.

När man väl var framme låg det till min svågers och hjälparens stora förvåning ingen sköteka på hällen. Sökandet efter ekan runt flathällen gav inget resultat. Vart hade den tagit vägen? Min svåger tyckte det spelade väl ingen roll, nu var den borta.

Sommaren gick, och det var ingen som tänkte på skötekan och det var ingen på ön som saknade den, för "Marieholmaren" fungerade.

Mycket sent en augustikväll satt min syster och svåger och drack kvällskaffe. Det var fullmåne, den lyste upp hela söderviken. Månstrimman låg rakt in, och det var mycket vackert att se. Plötsligt säger min syster: "vad är det som ligger och flyter där ute i vattnet?" ~~Min svåger säger~~ "jag ser inte riktigt, men det ser ut att vara farligt. ~~En~~ morgon när motorbåtarna kommer för att åka upp till handelsboden kan dom köra på vad det nu är - det är bäst att åka ut och ta bort skräpet så det inte blir någon olycka". På med ytterkläder, det började bli litet höstkallt om kvällarna.

"Marieholmaren" är litet grinig att starta, men den går igång och min svåger åker ut mot föremålet.

Väl framme för att koppla i tappar han hakan - det är skötekan!!

I den stunden minns han min berättelse om gotlänningarnas gamla tremeningar. Skötekan ligger nu upp- och nedvänd bakom vedboden.